Lieta Nr.A42508206
A1060-08/18

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2008.gada 26.februārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese K.Kalvāne-Radziņa,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc K.N. pieteikuma par Valsts zemes dienesta 2006. gada 18. augusta lēmuma Nr.5322-N-585/2B-1fiz. atcelšanu un administratīvā akta izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006. gada 28. septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts K.N. (turpmāk arī - pieteicēja) pieteikums par Valsts zemes dienesta (turpmāk arī – atbildētājs vai VZD) 2006. gada 18. augusta lēmuma Nr.5322-N-585/2B-1fiz. (turpmāk arī - lēmums) atcelšanu un administratīvā akta izdošanu.

[2] 2006. gada 26. jūlijā VZD saņēma no VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas 2006. gada 25. jūlija vēstuli Nr.2A-4.1/4286, ar kuru tika pāradresēta pieteicējas 2006. gada 20. jūlija sūdzība par VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas 2006. gada 18. jūlija atbildi.

2006. gada 18. augustā VZD ģenerāldirektors ar lēmumu Nr.5322-N-585/2B-1fiz. izvērtēja pieteicējas sūdzību un nolēma atteikt izsniegt informāciju par nekustamā īpašuma Rīgā, *(dzēsta adrese)* piederību.

[3] Nepiekrītot lēmumam, pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot to atcelt šādu motīvu dēļ:

[3.1] Pieteicēja norāda, ka nevienā no likumiem nav norādes uz to, ka informācija, kas reģistrēta par nekustamo īpašumu un tā īpašnieku jebkādā veidā atšķirtos vai būtu savādāka attiecībā pret tiem nekustamo īpašumu īpašniekiem, kuri savas tiesības ir reģistrējuši zemesgrāmatā. Ne Zemesgrāmatu likumā, ne arī citos likumos nav norādes uz to, kāpēc Fizisko personu datu aizsardzības likums netiek attiecināts uz īpašniekiem, kuri reģistrējušies par tādiem zemesgrāmatās, bet gan tiek attiecināts tikai uz tiem, kuri savas tiesības pieteikuši VZD nodaļā. Šāda duāla attieksme norāda uz to, ka mūsu valstī likums nenodrošina visiem vienādu datu aizsardzību, bet to pastiprināti nodrošina tām personām, kuras ir reģistrējušas tikai VZD nodaļā, bet ne zemesgrāmatā. Šāda situācija ir neatbilstoša demokrātiskās valsts vienam no būtiskākajiem principiem, t.i. vienlīdzības principam.

[3.2] Pieteicēja uzskata, ka VZD savā 2006. gada 18. augusta atteikumā izsniegt man informāciju ir pārkāpis, nepareizi tulkojis un piemērojis likuma normas, līdz ar to nav ievērots vienlīdzības princips, kā arī nav nodrošināts Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 2. pantā noteiktais mērķis, jo no minētā atteikuma izriet, ka sabiedrība, kas šaurākā nozīmē ir katrs tas indivīds, nevar saņemt VZD rīcībā esošo informāciju bez īpašu formalitāšu veikšanas un tiesas starpniecības, bet nevienā no atteikumā norādītajiem likumiem nav norādes uz to, kāpēc un ar ko atšķiras kadastrā reģistrēts nekustamais īpašums un zemesgrāmatā reģistrēts nekustamais īpašums, bet gan viens gan otrs likums nosaka īpašnieka definīciju. Pieteicēja uzskata, ka atbilde nav pamatojama ar

Zemesgrāmatu likuma 1. pantu un citiem pantiem, ja pieteicējas pieprasīta informācija Zemesgrāmatā nav reģistrēta, bet īpašnieks Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma izpratnē ir reģistrējies tikai VZD datu bāzē, iesniedzot tam nepieciešamos dokumentus un, saskaņā ar likumā noteikto, kļuvis par nekustamā īpašuma īpašnieku. Bez tam pieteicēja norāda, ka mūsu valstī neviens likums neuzliek personai kādā noteiktā laikā reģistrēt savas īpašuma tiesības Zemesgrāmatā, kas nozīmē tikai to, ka jebkurš no VZD reģistrētajiem nekustamā īpašuma īpašniekiem var turpināt nereģistrēt savas īpašuma tiesības Zemesgrāmatā, tādejādi saglabājot sev un saviem datiem ierobežotas pieejamības statusu, kas izveidojas, ja likumu piemēro atbilstoši VZD atbildē sniegtajam variantam.

[3.3] Pieteicēja norāda, ka atbildē atsaucoties uz Informācijas atklātības likuma 8. pantu VZD nonāk pretrunā ar jau pieminēto vienlīdzības principu, jo tādejādi ir jāpaskaidro un ar likumu jāpamato, ar ko atšķiras VZD datu bāzē reģistrētie nekustamā īpašuma īpašnieki no zemesgrāmatā reģistrētajiem un ar ko atšķiras viņu privātās dzīves. Bez tam jānorāda, ka nekustamais īpašums un tā piederība nekādi nav kvalificējama kā personas privātā dzīve, jo attiecībā uz nekustamo īpašumu jebkurš tā īpašnieks ir pakļauts daudziem likumiem, kuri nosaka īpašnieku tiesības un pienākumus publisko tiesību jomā, tā piemēram, uzturēt īpašumu labā kārtībā, kas nav bīstama apkārtējai videi un cilvēkiem. Tāpat būvdarbus un rekonstrukcijas veikt atbilstoši būvnormatīvu prasībām, atbildēt administratīvā kārtībā par citām personām nodarīto kaitējumu, ja tas tām radies no īpašnieka nolaidīgas rīcības vai bezdarbības, kā arī, ja īpašnieks izvairās no īpašuma uzturēšanas, nodokļu un nodevu maksājumiem. Minētais tikai vēlreiz norāda uz to, ka nekustamais īpašums nav kvalificējams kā personas privātā dzīve, kā arī informācija par to un tā īpašniekiem nav kvalificējama kā ierobežotas pieejamības informācija, kuras definīcija dota Informācijas atklātības likuma 5. pantā.

[3.4] Pieteicēja uzskata, ka jebkura persona, kura iesniedz par sevi un savu īpašumu jebkādu informāciju datu bāzēs, kurās tiek uzskaitīti nekustami īpašumi un ar tiem saistītas tiesības, jau ar savu darbību izsaka piekrišanu savu datu un tiesību publiskošanai, pretējā gadījumā zūd jēga nekustamo īpašumu un to īpašnieku datu bāzu vešanai kā tādai, vai arī šī informācija nosakāma kā ierobežotas pieejamības informācija, bet attiecināma vienādi uz visiem nekustamo īpašumu īpašniekiem, tostarp zemesgrāmatā reģistrētajiem. Tā kā pagaidām tāda noteikuma Zemesgrāmatu likumā nav, tad nav pamata neizsniegt informāciju no VZD datu bāzes par tur reģistrētajiem nekustamā īpašuma īpašniekiem.

[4] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā atbildētājs norāda, ka pieteikums ir nepamatots šādu apsvērumu dēļ:

[4.1] VZD Lielrīgas reģionālā nodaļa ar 2006.gada 18.jūlija vēstuli Nr.2B-l/819 sniedza pieteicējai atbildi uz 2006.gada 4. jūlija iesniegumu, daļā par to, ka nekustamais īpašums Rīgā, *(dzēsta adrese)* sastāv no vienas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu *(dzēsts kadastra numurs)*, kura platība sastāda 1141m un no vienas būves ar kadastra apzīmējumu *(dzēsts kadastra numurs)*. Kā arī informēja pieteicēju, ka informācijas izsniegšana par nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību ir maksas pakalpojums, bet, savukārt, informāciju par minētā nekustamā īpašuma piederību nav tiesīga izsniegt.

[4.2] VZD paskaidro, ka atbilstoši, Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 87.panta nosacījumiem „jebkurai personai ir tiesības pieprasīt kadastra informāciju, iesniedzot Valsts zemes dienestam rakstveida iesniegumu". Savukārt šī likuma 3.panta trešā daļa paredz, ka izsniedzot Nekustamā īpašuma valsts kadastra informāciju, Valsts zemes dienests darbojas saskaņā ar fizisko personu datu aizsardzības likumu.

[4.3] Pieteicējas pieprasītā informācija satur personas datus saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma 2.panta 3.punktu, kur noteikts, ka personas dati ir jebkāda informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisko personu. Šī paša likuma 2.panta 4.punktā ir noteikts, ka personas datu apstrāde ir jebkuras ar personas

datiem veiktas darbības, ieskaitot datu vākšanu, reģistrēšanu, ievadīšanu, glabāšanu, sakārtošanu, pārveidošanu, izmantošanu, nodošanu, pārraidīšanu, izpaušanu, bloķēšanu vai dzēšanu.

[5] Pieteicēja ir piekritusi administratīvās lietas izskatīšanai rakstveida procesā *(lietas lapa 5)*. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 114.pantu lieta izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[7] Ar lietas materiāliem tiesa konstatē turpmāk minētos lietas faktiskos apstākļus:

[7.1] 2006.gada 5.jūlijā pieteicēja iesniedza atbildētājam iesniegumu, kurā cita starpā lūdza izsniegt informāciju par nekustamā īpašuma *(dzēsta adrese)*, Rīgā piederību. Lūgums pamatots ar to, ka informācija nepieciešama iesniegšanai tiesā *(lietas lapa 30)*;

[7.2] Ar VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas 2006.gada 18.jūlija lēmumu Nr. Nr.2B-l/819 pieteicējai tika atteikts sniegt informāciju par nekustamā īpašuma *(dzēsta adrese)*, Rīgā piederību *(lietas lapa 31)*;

[7.3] Ar pārsūdzēto lēmumu atteikts sniegt informāciju par nekustamā īpašuma *(dzēsta adrese)*, Rīgā piederību *(lietas lapas 9-11)*.

[8] No konstatētajiem faktiskajiem apstākļiem ir secināms, ka konkrētajā gadījumā atbildētājs pieņēma lēmumu atteikt izsniegt pieteicējai pieprasīto informāciju. Līdz ar to secināms, ka iestāde veica nepieciešamās darbības, izskatīja iesniegumu un pieņēma lēmumu atteikt izsniegt informāciju.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2007.gada 14.marta spriedumā lietā Nr.SKA-84[1] ir norādījis, ka nelabvēlīgais administratīvais akts, ar kuru iestāde atteikusi apmierināt pieteicēja prasījumu, ir vērtējams vienīgi kā lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas rezultāts, tas ir, priekšnoteikums, lai persona varētu vērsties tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, bet šī nelabvēlīgā administratīvā akta atcelšana nav patstāvīgs pieteikuma priekšmets. Šāda nostādne izriet no apstākļa, ka atteikuma izdot labvēlīgu aktu, kas ir negatīvs administratīvais akts, atcelšana nedod pieteicējam labumu, kuru viņš vēlas iegūt. Tādu dod vienīgi labvēlīga akta izdošana. Savukārt izdot šādu aktu ir pamats vienīgi tad, ja pastāv visi tā izdošanas priekšnoteikumi. Tādēļ tiesai ir jāpārbauda, vai šie priekšnoteikumi pastāv. Šī pārbaude tiesai jāveic neatkarīgi no tā, ar kādiem apstākļiem iestāde pamatojusi savu atteikumu izdot labvēlīgu administratīvo aktu. Gadījumā, ja tiek pieņemts lēmums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, iepriekš izdotais atteikums automātiski zaudē spēku. Tādējādi atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu atcelšana, vienlaikus neuzliekot pienākumu izdot labvēlīgu administratīvu aktu, ir bezjēdzīga, jo tā nerada tiesiskas sekas. Līdz ar to atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu tiesiskums pārbaudāms, skatot prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, nevis vērtējams kā patstāvīgs prasījums par administratīvā akta atcelšanu.

Konkrētajā gadījumā atteikums sniegt informāciju ir administratīvais akts, bet informācijas sniegšana ir uzskatāma par iestādes faktisko rīcību. Līdz ar to patstāvīgs pieteikuma priekšmets šajā lietā ir nevis pieteicējai nelabvēlīga administratīvā akta atcelšana, ar kuru pieteicējai ir atteikts sniegt informāciju, bet gan pieteikums par iestādes faktisko rīcību – pienākuma uzlikšanu sniegt pieteicējas pieprasīto informāciju.

Līdz ar to tiesai ir nepieciešams noskaidrot, vai pieteicējai ir tiesības saņemt informāciju no atbildētāja par nekustamā īpašuma *(dzēsta adrese)*, Rīgā piederību.

[1] http://www.tiesas.lv/files/AL/03_2007/14_03_07/AL_1403_AT_SKA-84_2007.pdf

[9] Saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 3.panta pirmo daļu nekustamā īpašuma valsts kadastrs ir vienota uzskaites sistēma, kas, realizējot administratīvus, organizatoriskus un tehnoloģiskus procesus, nodrošina datu iegūšanu par valsts teritorijā esošajiem nekustamajiem īpašumiem, to objektiem, zemes vienības daļām un to īpašniekiem, tiesiskajiem valdītājiem, lietotājiem, nomniekiem, nekustamā īpašuma nodokļa objektiem un maksātājiem, kā arī minēto datu uzturēšanu un izmantošanu. Atbilstoši šā panta trešajai daļai VZD, veicot nekustamā īpašuma valsts kadastra sistēmas pārzināšanu un turēšanu, ir pienākums cita starpā ievērot Fizisko personu datu aizsardzības likumu.

Saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 87.pantu jebkurai personai ir tiesības pieprasīt kadastra informāciju, iesniedzot Valsts zemes dienestam rakstveida iesniegumu. Ja pieprasa informāciju, kas satur fiziskās personas datus, iesniegumā norāda informācijas saņemšanas pamatojumu un informācijas izmantošanas mērķi.

Tādejādi likumdevējs ir paredzējis iespēju jebkurai personai saņemt informāciju, kas ir iekļauta nekustamā īpašuma valsts kadastra sistēmā, tai skaitā arī fiziskās personas datus saturošu informāciju. Vienīgi šajā gadījumā informācijas pieprasītājam ir īpaši jāpamato šīs informācijas saņemšanas nepieciešamību, kā arī jānorāda fiziskās personas datu saturošās informācijas izmantošanas mērķis. Savukārt VZD, sniedzot fiziskās personas datus saturošu informāciju, ir pienākums ievērot Fizisko personu datu aizsardzības likuma tiesību normas.

[10] Saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma 7.pantu personas datu apstrāde ir atļauta tikai tad, ja likumā nav noteikts citādi un ja ir vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

1) ir datu subjekta piekrišana;

2) datu apstrāde izriet no datu subjekta līgumsaistībām vai, ievērojot datu subjekta lūgumu, datu apstrāde nepieciešama, lai noslēgtu attiecīgu līgumu;

3) datu apstrāde nepieciešama pārzinim likumā noteikto pienākumu veikšanai;

4) datu apstrāde nepieciešama, lai aizsargātu datu subjekta vitāli svarīgas intereses, tajā skaitā dzīvību un veselību;

5) datu apstrāde nepieciešama, lai nodrošinātu sabiedrības interešu ievērošanu vai realizētu publiskās varas uzdevumus, kuru veikšanai personas dati ir nodoti pārzinim vai pārraidīti trešajai personai;

6) datu apstrāde ir nepieciešama, lai, ievērojot datu subjekta pamattiesības un brīvības, realizētu pārziņa vai tās trešās personas likumiskās intereses, kurai personas dati atklāti.

Saskaņā ar šā likuma 2.panta 3.punktu personas dati ir jebkāda informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisko personu. Savukārt saskaņā ar šā likuma 2.panta 4.punktu personas datu apstrāde ir jebkuras ar personas datiem veiktas darbības, ieskaitot datu vākšanu, reģistrēšanu, ievadīšanu, glabāšanu, sakārtošanu, pārveidošanu, izmantošanu, nodošanu, pārraidīšanu un izpaušanu, bloķēšanu vai dzēšanu.

[11] Aplūkojot Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma iepriekš citētās tiesību normas kopsakarā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma iepriekš citētajām normām, ir secināms, ka likumdevējs stingri ir noteicis priekšnoteikumus, kam ir jāiestājas, lai persona, kas nav datu subjekts saņemtu no VZD informāciju, kas satur fiziskās personas datus. Proti, VZD ir tiesīgs sniegt informāciju, kas satur fiziskās personas datus vienīgi tad, ja personai, kas pieprasa fiziskās personas datus saturošu informāciju, pastāv likumiska interese to prasīt un šī persona uz šo interesi ir norādījusi savā informācijas pieprasījumā un to pamatojusi, norādot informācijas izmantošanas mērķi.

[12] Tiesa konstatē, ka pieteicēja, vēršoties ar iesniegumu VZD par informācijas sniegšanu nav norādījusi uz savu likumisko interesi šādas informācijas pieprasīšanai, nav to pamatojusi un norādījusi uz informācijas izmantošanas mērķi.

Norādi, ka informācija ir nepieciešama iesniegšanai tiesā, tiesa neuzskata par pietiekamu pamatojumu, lai iestādei rastos pienākums sniegt fiziskās personas datus saturošu informāciju.

Šajā gadījumā pieteicējai no likuma izriet pienākums norādīt uz tiesā izskatāmo strīdu un viņas ar likumu aizsargāto tiesību aizskārumu, kā arī pamatot, kādam nolūkam pieteicējai ir nepieciešama fiziskās personas datus saturoša informācija. Pieteicēja šo pienākumu nav izpildījusi.

Pie šādiem apstākļiem tiesai nav pamata apmierināt pieteicējas pieteikumu un uzlikt par pienākumu VZD sniegt informāciju par nekustamā īpašuma *(dzēsta adrese)*, Rīgā piederību.

[13] Tiesa uzskata par nepieciešamu norādīt pieteicējai, ka pieteicējai arī šobrīd pastāv tiesības vērsties VZD un lūgt sniegt informāciju par nekustamā īpašuma *(dzēsta adrese)*, Rīgā piederību, norādot uz pieteicējas likumisko interesi šādu informāciju saņemt, ietverot iesniegumā informācijas pieprasījuma pamatojumu un izmantošanas mērķi.

[14] Tiesa par nepamatotiem uzskata pieteicējas pieteikumā minētos argumentus par to, ka nav pamata nesniegt informāciju par īpašniekiem, kas ir reģistrēti VZD sistēmā, ja Zemesgrāmatās reģistrētie īpašnieki ir vispārpieejama informācija.

Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas un Zemesgrāmatu tiesisko regulējumu nosaka divi atšķirīgi likumi – Nekustamā īpašuma valsts kadastra likums un Zemesgrāmatu likums. Abas šīs sistēmas tiek vestas ar atšķirīgu mērķi un atšķirīgu tiesību normu tvērumu, ko ir noteicis likumdevējs. Līdz ar to šīs sistēmas nav salīdzināmas, kā arī nav salīdzināma informācijas saņemšanas kārtība un apjoms no tām.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš konstatēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

K.N. pieteikumu par Valsts zemes dienesta 2006. gada 18. augusta lēmuma Nr.5322-N-585/2B-1fiz. atcelšanu un pienākuma uzlikšanu sniegt informāciju par nekustamā īpašuma *(dzēsta adrese)*, Rīgā piederību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Spriedums sastādīts 2008. gada 26.februārī.

Tiesnese K.Kalvāne-Radziņa